

L'ABRAÇADA DELS CUCS

DOSSIER DIDÀCTIC

DE PAUL ALLORENS

DOSSIER DIDÀCTIC

L'ABRAÇADA DELS CUCS

DE PAULA LLORENS

Autors:

Aquest dossier didàctic ha estat elaborat per l'equip pedagògic del Màster en Teatre Aplicat de la Universitat de València, coordinat per Tomás Motos i per Antoni Navarro.
@MTeatroAplicado

TEMA I CONTEXT DE L'OBRA

Un dels principals motors que va impulsar aquest projecte va ser donar veu a una problemàtica que malauradament afecta molt a la joventut i que considerem que ha sigut silenciada. Un tema considerat “tabú” per la societat, fins fa ben poc: el suïcidi. El nostre propòsit era precisament acabar amb aquests tabús. Perquè li ho devem als nostres joves.

Clara, la jove protagonista, diu en l'obra: “Cada 40 segons una persona es lleva la vida. Per què ningú parla del suïcidi? És com si no existírem. Els meus pares no li ho han contat a ningú. M'obligaven a anar a classe en mànega llarga, fins i tot a l'estiu. Em van canviar més d'una vegada d'institut. Però cap professor va preguntar mai per les meues absències... Cap company. Res. Això també és censura, no?”

Per tal d'escriure el personatge de Clara, com a dramaturga em vaig inspirar en testimoniatges reals de molts joves per a donar-los veu en el meu text. El programa *Salvados* va dedicar fa uns anys un episodi a la depressió i el suïcidi que es deia “Uno de cada cinco” i el respecte i veritat amb què van tractar el tema Jordi Évole i els participants ens va ajudar molt a l'hora de trobar el lloc des d'on contar aquesta història. Dos de les joves que van parlar en el programa, ara es dediquen a contar la seua experiència per instituts per a ajudar a altres joves en aquesta situació.

Som conscients que el suïcidi és un tema difícil i incòmode d'abordar per això no ha estat molt present en la ficció. I fins fa poc, tampoc ho estava en la societat en general, però afortunadament sembla que les institucions s'han adonat que és molt necessari parlar d'ell i que ocultar-ho és més perillós. I s'ha començat a demanar que s'incorpore la salut mental a l'àmbit educatiu. A les persones amb tendències suïcides,

com als dos personatges de l'obra, els ajuda moltíssim trobar altres persones en la seua mateixa situació i poder parlar d'allò que els succeeix obertament.

Acostar aquesta realitat al públic jove a través del teatre és un dels nostres principals objectius per a acabar amb l'estigma social que pateixen les persones amb tendències suïcides, estigma que, en lloc d'ajudar-los a eixir de la foscor, els afona més i més. Sembla, que eixe tabú està començant a trencar-se: els mitjans de comunicació tracten sovint el tema, i a molts instituts s'estan organitzant xarrades de familiars de persones que s'han llevat la vida o de joves que han tingut temptatives de suïcidi i són “supervivents” que comparteixen la seua història per a desestigmatitzar el problema de la salut mental i, sobretot, que altres joves que hagen sentit desitjos o sensacions similars, s'atrevisquen a compartir-ho, perquè només així: abordant-ho, parlant-ho es podrà evitar que passe.

A més, el fet que hàgem plasmat el tema des de la comèdia fa que siga molt més fàcil acostar-nos a ell. Les grans comèdies tracten sobre temes dolorosos i això hem fet. Considerem que l'humor és capaç de transformar la realitat a través de l'enginy, exagerant els elements absurds i les incongruències de la vida. D'aquesta manera, és possible veure la realitat des d'una altra perspectiva i minorar el pes de les condicions adverses. Volem mostrar d'una forma directa i des del riure un conflicte universal, perquè tots hem estat alguna vegada desesperats, tots hem sentit en alguna ocasió que res val la pena i hem volgut desaparèixer, però llavors algú o alguna cosa s'ha creuat en les nostres vides i ens ha retornat el somriure i l'esperança. Per això, el nostre final és esperançador.

Per totes aquestes raons, estem realitzant funcions per al segon cicle de l'ESO (3r i 4t) i per a Batxillerat. Les representacions aniran acompanyades d'activitats pedagògiques que podem coordinar amb el professorat

encarregat de les tutories i del Departament d'Orientació dels propis centres educatius. Es tracta d'un dossier didàctic elaborat per Tomás Motos i Antoni Navarro, directors del Màster en Teatre Aplicat de la Universitat de València, tots dos amb experiència com a professors de Secundària.

A més, en l'obra estan presents altres temes que afecten directament els i les adolescents: el rebuig del propi físic, els trastorns alimentaris, la relació professor/alumna, l'homofòbia, les relacions amb els pares... Temes que apareixen en l'espectacle sense un judici ètic o moral, ja que fugim de l'adoctrinament, temes que ens plantegen preguntes més que donar-nos respostes, perquè siguin els i les adolescents els qui s'emporten eixes preguntes a casa i a l'aula i les continuen pensant. Perquè el teatre traspasse fronteres i vaja molt més enllà de la mera representació teatral.

Paula Llorens

INTRODUCCIÓ

Per tal que l'alumnat que assisteix a una obra de teatre obtinga el màxim profit de la representació de la que serà espectador/a és convenient fer-ne una preparació prèvia en què es presenten els aspectes més importants de l'obra.

Amb aquesta finalitat hem elaborat aquest dossier didàctic on trobareu una sèrie d'activitats a fer abans i després de l'assistència a l'espectacle en viu.

L'obra "L'abraçada dels cucs" tracta el suïcidi com un fenomen complex i multicausal i el missatge que pretén fer arribar als joves és que davant d'una situació conflictiva, de depressió, tristesa o angoixa, siga per la raó que siga, i per molt extrema que ens puga semblar, allò important és parlar del que ens està passant i demanar ajuda.

Per a vehicular aquesta idea, l'autora ha creat una obra de teatre en la qual utilitza la metàfora dels cucs de seda per tal de representar l'evolució dels personatges. De la mateixa manera que els cucs han de trencar la crisàlida i convertir-se en papallones per poder volar, els personatges hauran de trencar les pors i limitacions en les quals estan tancats per comunicar-se, acceptar-se i superar els seus problemes.

La manera més intel·ligent d'enfrontar-se als problemes i les dificultats és recórrer a l'humor. En aquest sentit, l'autora ha elaborat una comèdia dramàtica farcida de situacions que malgrat la temàtica fan riure els espectadors.

En síntesi l'argument de l'obra és aquest:

Miquel, un professor de literatura amant de Larra que no suporta els seus alumnes, desperta en la mateixa habitació d'hospital que Clara, una jove que ha oblidat com somriure. Tots dos detesten la seua vida i el món en general i, per això,

desitgen eixir d'allí per tal d'acabar el que van deixar a mig fer. Però per a poder anar-se'n, han d'enganyar la doctora i, encara que es porten a matar, es necessiten per tal d'aconseguir-ho. Aprendran Clara i Miquel a abraçar-se malgrat sentir-se com a éssers sense extremitats? Aconseguiran la metamorfosi que els permeta emprendre el vol?

El dossier didàctic que teniu entre les mans està compost de propostes que segueixen l'estructura d'un taller de dramatització: 1. Activitats de posada en marxa; 2. Sensibilització; 3. Expressió-comunicació; 4. Retroacció.

Totes les activitats són apropiades per qualsevol matèria i es poden fer abans o després de l'espectacle, seguides una darrere de l'altra o per separat, en una tutoria, en l'assignatura d'Arts Escèniques i Dansa o amb el grup de mediació... Quan i com utilitzar-les queda a criteri del professorat i l'adaptació al seu grup, matèria i nivell. Us donem la benvinguda al poder catàrtic del teatre.

1.

POSADA EN MARXA

Per iniciar una reflexió sobre el suïcidi entre els i les adolescents proposarem una activitat que consisteix a què els participants parlen del tema d'una manera natural i contribuir així a acabar amb l'estigmatització d'aquest en l'àmbit social i escolar. Alguns alumnes, possiblement ens diran que l'assumpte no té res a veure amb ells perquè no formen part de cap col·lectiu dels afectats, o directament perquè consideren que no tenen cap problema de salut mental. Altres, fins i tot, argumentaran que no els agrada parlar de temes incòmodes, que ells consideren exclusius de l'àmbit personal. Però nosaltres els proposarem que ens donen un vot de confiança per poder portar a cap el debat, realitzar algunes activitats i anar coneguent els seus pensaments sobre aquest tema.

Per començar a parlar del suïcidi entre els joves fes servir la infografia on trobaràs els fets i les dades amb què comptem sobre el tema: les causes, els senyals i les estratègies de prevenció. Recorda'ls que la depressió, la tristesa o no trobar-li sentit a la vida són sentiments que poden afectar a totes les persones, siga quin siga el seu extracte social, i que cal estar preparats per saber encarar-los.

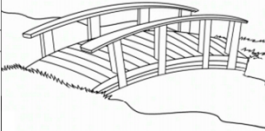
En la nostra societat, el sol fet de parlar de suïcidi ja és una forma d'estigmatització, per això molta gent i molts governs ho eviten com si fos un tema tabú. Però nosaltres ens anem a posar en la pell d'aquells familiars o amics que

han patit alguna pèrdua per aquesta causa o tenen algun dels seus membres en perill de prendre una decisió tan dràstica i anem a compartir tota la informació que com a col·lectiu tenim per a fer prevenció.

Sabem que el diàleg públic sobre l'estigmatització, el control i seguiment dels casos, així com una sensibilització dels mitjans de comunicació a l'hora de tractar aquests temes poden ajudar a la prevenció. Voldríem que aquesta reflexió col·lectiva funcionés com un "efecte Papageno", és a dir, que passe com al personatge de *La flauta màgica* de Mozart que veu com tres esperits infantils eviten el seu suïcidi planificat en recordar-li les alternatives a la mort.

//3, 2, 1 Pont

Abans de donar a conèixer la infografia "**Suïcidi/Joves**" plantejarem el tema per mitjà de la dinàmica coneguda com "3, 2, 1 Pont". Aquesta és una estratègia per detectar els coneixements previs que l'alumnat té sobre un determinat assumpte. Abans de començar a tractar-lo i només després d'enunciar-lo, els demanarem que escriguen 3 paraules o idees associades al tema, 2 preguntes que es fan al respecte i 1 metàfora o dibuix que el represente. Amb aquesta finalitat, lliurarem a cada alumne un full amb la imatge següent:

Respostes inicials		Respostes finals
3 IDEES	3, 2, 1, PONT	3 IDEES
2 PREGUNTES		2 PREGUNTES
1 METÀFORA/IMATGE		1 METÀFORA/IMATGE

A continuació, presenta la infografia ([descarrega ací el PDF de la infografia](#) si vols tenir una millor definició) i comenta, amb tota mena de detalls, la informació que conté per tal de fer-ne un acostament racional a aquesta matèria.

Per últim, els alumnes hauran de tornar a escriure 3 paraules o idees (per tal de resumir la informació rebuda), 2 noves preguntes i 1 metàfora o dibuix. Acabarem posant en comú els resultats i també responent a les preguntes pertinents.

FETS I DADES SUÏCIDI/JOVES

El suïcidi és la segona causa de defunció entre les persones joves de **15 a 29** anys

Causes:

@MTTeatroAplicado

- Sense causes aparents
- Desorganització i abandonament familiar o dels llaços primaris
- Abús sexual i maltractament
- Violència domèstica
- Trastorns psiquiàtrics (producte de la vulneració de la infància)
- Absència dels pares
- Bullying en el col·legi

- Amençar amb fer-se mal
- Converses reiteratives sobre la mort
- Desesperança
- Sentiments de culpa
- Desempar
- Comentaris relacionats amb la mort
- Comiats inusuals verbals o escrits

- Aïllament
- Trastorns dels patrons de la son
- Incrementar l'ús d'alcohol i drogues
- Cerca de mecanismes per a fer-se mal
- Tristesa
- Desmotivació

La mortalitat per suïcidi és superior a la causada per guerres i homicidis

Al món es trau la vida una persona cada 40 segons

Segons l'OMS el 75 % dels suïcidis es produeixen en països d'ingressos baixos i mitjans

Cada suïcidi afecta, íntimament i profunda almenys a 6 persones

Com fer prevenció?

- Tindre disponibles telèfons d'ajuda
- Animar a la persona a demanar ajuda
- Reptar-la a no callar el seu malestar
- Construir un cercle de seguiment i recolzament
- Millorar les habilitats de comunicació

MÉS INFO prevenciodelsuicidi.san.gva.es

@actuateatre

// Troba alguna persona que...

Reparteix el full de la dinàmica “Troba alguna persona que...” i fes una ronda de lectura de tots els ítems per tal de comprovar que s'ha entés el significat dels enunciat. Seguidament, demana als participants que busquen una persona entre els companys que s'identifiqui o defensi el que es planteja a algun dels ítems i que anoten el seu nom al costat. Acabarem aquesta interacció quan més de la meitat del grup hagen completat el seu llistat amb una persona diferent per a cada ítem.

A continuació, decidirem qui ha estat la persona més seleccionada en cadascun dels ítems i se li convidarà a que argumente, des de la seua perspectiva, les idees que en eixe ítem es proposen. Per últim, planteja al grup aquestes preguntes: Què hem après amb aquesta activitat? Com ens hem sentit? Què podem fer a partir d'ara per a sensibilitzar la societat en la importància de la salut mental?

NOMS	TROBA ALGUNA PERSONA QUE...
	1. Argumente que quan es tenen pensaments d'autodestrucció el primer que cal fer és buscar ajuda: amics i amigues, pares, professorat, psicòlegs...
	2. Sostinga que és necessari parlar i no guardar-se per a un mateix els pensaments negatius. És a dir que “Una pena compartida es menys pena”.
	3. Reconeix que les crisis són transitòries. De vegades posposar una decisió tan dràstica com treure's la vida, encara que siga 24 hores, ens pot salvar.
	4. Valore la companyia d'altres persones com a mecanisme per a evitar situacions d'angoixa, pena o tristesa.
	5. No tinga por a reconèixer que “Sí, vaig a teràpia, i què?” i es pose en mans d'un professional de la psicologia.
	6. Siga de la idea que els problemes s'han d'encarar un a un i faça com el mariner enmig de la tempesta que s'enfronta a les ones una a una.
	7. Tinga clar que les drogues i l'alcohol no solucionen els problemes.
	8. Tinga clar que l'exercici, l'alimentació sana i la companyia són les claus per tractar els problemes de salut mental.
	9. Recomane que escriure un diari amb els nostres pensaments positius pot allunyar les temptacions suïcides.
	10. Abogue per polítiques de prevenció del suïcidi: restricció de pàgines web que alienten les autolesions, limitació d'accés als plaguicides, control de les armes de foc i certs medicaments, col.locació de barreres als ponts, etc.
	11. S'apuntaria a un grup d'activistes socials que defensen la idea “Parlar del suïcidi pot salvar vides”.

2.

SENSIBILITZACIÓ

Per sensibilització o sensopercepció entenem la capacitat de provocar l'atenció de l'alumnat amb la finalitat d'establir laços entre les seues percepcions sensorials i la seua imaginació, per a estar oberts i sensibles a tot el que els envolta i prendre contacte amb ells mateixos.

Les activitats d'aquest apartat se centren en la relaxació, la concentració, la percepció sensorial i el desenvolupament de la capacitat d'observació. I sobretot, en despertar l'interés pel tema que estem tractant. Amb el "Ball de les cadires" el que pretenem és que capten la idea que un assumpte tan tràgic com el suïcidi es pot tractar amb humor. I amb l'activitat de "Romanticisme versus Existencialisme", a més de conèixer els trets de cada moviment, busquem que l'alumnat adopte un rol i s'entrene a pensar des d'un altre punt de vista.

// El ball de les cadires

Podríem definir la tragèdia de la vida amb un *spoiler*. Es tracta d'una novel·la que acaba malament, tothom mor. Per això volem plantejar una activitat en la qual poder parlar de les situacions incòmodes i desagradables de la vida quotidiana amb un somriure, perquè allò important és saber com superar aquesta mena de situacions més o menys tràgiques. Com diu Miquel a l'obra parafrasejant a Larra "Me río de todo por no tener que llorar por todo". És a dir, que allò important és la capacitat de resiliència.

L'activitat consisteix a fer un cercle i demanar a un voluntari que s'assega en una cadira situada al mig. Aquest

voluntari enunciarà alguna situació tragicòmica de la vida quotidiana. Per ex. “Un dia vaig xafar una merda”; “Una vegada vaig enviar un missatge compromés per Whatsapp a la persona equivocada”; “Un dia vaig entropessar i tothom se'n reia de mi i jo vaig acabar rient amb ells”; etc.

Totes les persones que hagen passat per una situació semblant s'alçaran i quan aquell que està al mig done la senyal i vaja a ocupar una de les cadires buides, la resta de companys buscaran també una altra cadira buida diferent de la seua. Qui es quede sense cadira es posarà al mig del cercle, formularà una nova situació i continuarem el joc.

//Romanticisme versus Existencialisme

En l'obra apareix la qüestió del suïcidi vist des del punt de vista dels romàntics (en concret Mariano José de Larra) i dels existencialistes (centrat en Albert Camus). Al mapes mentals següents trobaràs les característiques fonamentals d'aquests dos moviments i com els personatges de l'obra s'identifiquen amb cadascuna d'aquestes actituds davant la vida.

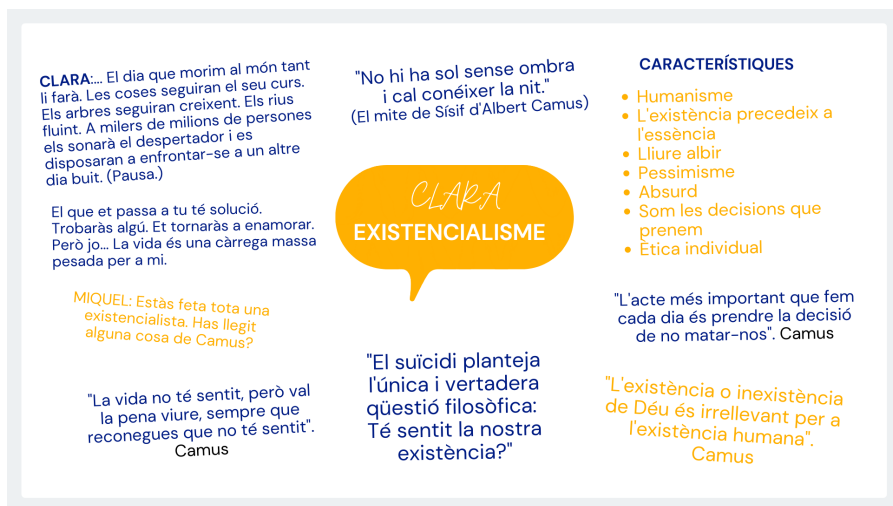
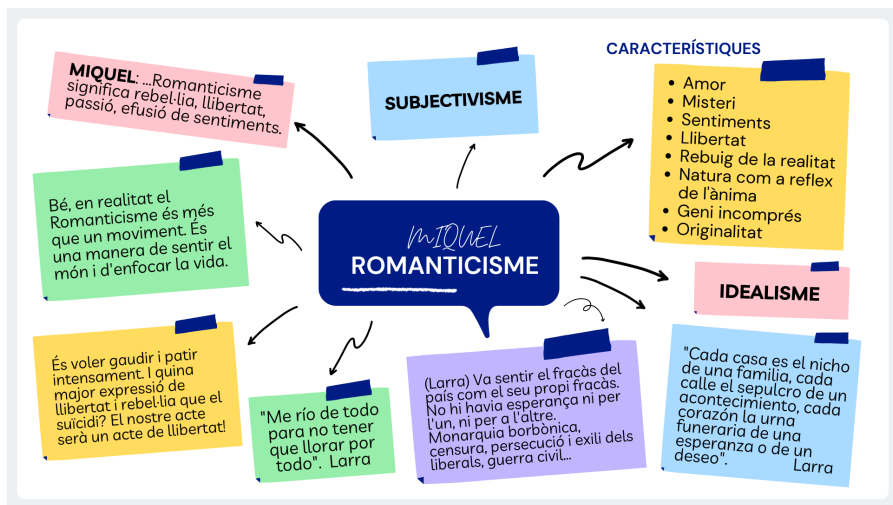
Procediment:

Dividirem la classe en quatre grups. Els dels grups A1 i A2 investigaran sobre el "Romanticisme" i els B1 i B2 sobre l'"Existencialisme". Per tal que comencen la recerca els proporcionarem el mapa mental del moviment i els permetrem utilitzar qualsevol dispositiu mòbil.

A continuació s'enfrontaran en un debat els A1 amb els B1 i els A2 amb els B2 per tal de defensar el tema del suïcidi des

de cadascuna d'aquestes dues corrents de pensament. Per tal d'orientar el debat, el professorat anirà plantejant preguntes com per exemple:

- Quin és el sentit de la vida?
- Quin paper juga la llibertat en l'acte de suïcidar-se?
- I la rebel·lia?
- Com valora cada moviment l'obligació de ser feliços?

3.

EXPRESSIÓ-COMUNICACIÓ

En aquesta fase és on es fa una utilització més global del llenguatge dramàtic. Ací s'inclouen les activitats d'improvisació, a saber: improvisacions no verbals i verbals, utilització dels diferents suports que desencadenen l'expressió, etc. En síntesi, són activitats sobre els instruments i materials amb els quals s'articula el llenguatge dramàtic i corporal expressiu i se centren en treballs realitzats individualment, per parelles o en microgrups.

A continuació proposem unes activitats amb les quals es treballen els diferents llenguatges: verbal, plàstic i dramàtic, a més a més, de la improvisació.

// Els cucs de seda: objectes i metàfores teatrals

Com la protagonista de l'obra confesa, un dels aprenentatges més entranyables que hem tingut durant la nostra infantesa són les caixes de sabates amb els cucs de seda. Des de ben petits alimentàvem i feiem el recorregut d'un ésser viu en totes les seues etapes i ens admiràvem de la seua transformació, al temps que apreníem a tenir una mica de paciència. A aquesta obra, a més, descobrirem el valor simbòlic dels objectes en teatre formulat d'alguna manera per la protagonista en observar els cucs a la caixa de sabates quan era menuda "Com s'abraçaran els cucs?". De fet, veurem com els personatges no es podran abraçar fins que no assolisquen el grau de maduresa necessària, tot fent un paral·lelisme amb els cucs de seda que no poden volar fins que no es converteixen en papallones.

Tot tenint en compte que n'hi ha un paral·lelisme entre els personatges i els cucs, dibuixa l'escenografia tal i com tu la recordes i explica els significats de cadascun dels elements que hi apareixen: llits, lençols, caixes de menjar, cortines blanques, vestuari, projeccions audiovisuals, el WC, etc.

// Taller d'escriptura: Millor haver-ho parlat abans!

Davant de qualsevol situació negativa una de les estratègies que proposen els professionals de la salut mental és haver parlat abans sobre elles. Un procediment que servirà com a disparador per traure a la llum els pensaments negatius i les situacions que angoixen els i les adolescents és utilitzar l'escriptura creativa.

Procediment:

Crear en grups de 7 persones un poema col·lectiu de set versos tot completant les frases donades. Al final d'aquests poemes, en forma de lletania, caldrà afegir un vers de tancament, creat entre tots, que trenque l'estructura dels versos paral·lels.

Per tal de dinamitzar el poema, cada grup farà una escultura plàstica amb postures corporals que reflectisquen el significat de cadascun dels versos.

[illegible]

M'entristeix	M'oprimeixen
M'entristeix.....	M'oprimeixen.....
M'entristeix.....	M'ofeguen.....
M'entristeix.....	Em fereixen.....
M'entristeix.....	M'arrapen.....
M'entristeix.....	Em cremen.....
M'entristeix.....	Em parlen.....
M'entristeix.....	M'obliden.....
.....	M'oculten.....
.....	M'oprimeixen.....
.....	Em maten.....
.....	.....

// Anem a trencar tabús

Parlar de la mort és un tema tabú en la nostra societat actual encara que és una realitat, un fet inexorable. Els humoristes tracten els temes tabú amb molta ironia, com per exemple, Groucho Marx explicava que el seu epitafi seria “*Perdone que no m’alce!*” o també els pensadors com Joan Fuster “*Ací jau J F. Va morir com va viure: sense ganes!*”. Proposa al teu alumnat que faci gala del seu humor i escriga l'epitafi que els agradaria tindre a les seues tombes.

En un moment donat de l'obra, Miquel confessa a Clara que ha tingut un malson on el dia del seu soterrar els seus pares no hi assisteixen. Per superar l'angoixa que li produeix aquesta situació ell somia amb un soterrar idealitzat. Ací tens el parlament:

MIQUEL: *Doncs jo me l'imagino a sovint. (Es gira.) Però totalment diferent al del meu malson. Una sala enorme plena de flors. Amb molta gent. Milers de persones vestides de negre. Els alumnes a qui he donat classe. Els meus companys de treball. Artur. La meua família. Tots destrossats. Plorant i plorant sense parar perquè la meua pèrdua els ha*

causat un dany irreparable. Al costat del taüt una foto meua en blanc i negre. Estic guapíssim. Per torns, prenen el micro i em dediquen precioses paraules. Paraules eternes. Senten que he deixat un buit en les seues vides que res podrà omplir. "Amaba la libertad, porque él, noble y generoso, creyó que todos eran como él nobles y generosos. Séale la tierra ligera. Si la memoria de los que en el mundo dejó puede ser de consuelo para el que cesó de ser, ¡nadie la llevó consigo más tierna, más justa, más gloriosa!" Mentre, sona un Impromptu de Schubert... (Taral·leja) Suppose que no tens ni idea de qui és Schubert.

Pregunta al teu alumnat: "I tu, has fantasejat alguna vegada com seria el teu soterrar?". Després de la lectura del parlament de Miquel demana'ls d'escriure allò que els agradaria escoltar el dia del seu soterrar i en boca de qui. Amb el text hauran de confeccionar un àudio, un podcast on també sone la música que ells triarien per a eixe moment.

"UNA MORT PERFECTA DIGNA D'UN ROMÀNTIC"

// Improvisació amb vinyetes

Amb aquesta activitat volem crear escenes des de tres punts de vista, tot partint d'estructures predeterminades suggerides per situacions tragicòmiques de l'obra. Fem grups de tres participants per recrear les situacions següents:

1. El robatori de les claus

Personatges: Infermer, infermera i Miquel.

Situació: l'infermer apareix en escena i conta com se sent perquè li han furtat les claus de la porta d'entrada mentre feia una guàrdia. Una infermera que ha observat l'escena la conta des del seu punt de vista. Per últim, és Miquel qui conta com ha estat el robatori utilitzant la informació que han proporcionat al públic els personatges anteriors.

Una vegada que cada personatge acaba el seu parlament adopta una postura i es queda congelat com en una vinyeta de còmic.

2. Sempre he detestat la pregunta: què seràs de major?

Personatges: mare de Clara, doctora Suárez i Clara.

Situació: entra en escena la mare i comenta amb detall les crisis de Clara i les seues reaccions violentes quan de

menuda li preguntaven què volia ser de major. La doctora Suárez conta com s'ha comportat Clara en les sessions de teràpia quan apareix el tema del futur. Per últim, Clara amb la informació de les improvisacions anteriors conta per què entra en pànic cada vegada que sent la paraula "futur". Acaben fent 3 vinyetes com en l'activitat anterior.

3. Traició amorosa

Personatges: Artur nòvio de Miquel, qui també és professor, Marta, nova parella d'Artur i Miquel.

Situació: entra Artur i conta per què ha abandonat Miquel. Després, Marta explica per què ha establert relacions amb una persona bisexual. Per últim, Miquel expressa la seua desesperació tot arreglant la informació dels dos anteriors. Acaben fent 3 vinyetes com en l'activitat inicial.

// La cadira calenta

Per tal d'investigar sobre els dos personatges protagonistes utilitzarem la tècnica de la cadira calenta. Aquesta és una estratègia en la qual un personatge, interpretat per la persona docent o una discent, és entrevistat per la resta del grup-classe. L'activitat permet a l'alumnat relatar un fet específic, explorar la motivació i múltiples perspectives o experiències relacionades amb un tema, esdeveniment o idea. En aquest cas, ho farem sobre els dos personatges. Es col·loca una cadira buida davant del grup. Es convida a imaginar que en ella hi ha assegut algú, per exemple, un dels personatges de l'obra: Miquel i Clara o altres que apareixen anomenats: pares de Clara, Artur parella de Miquel, Larra, Camus, etc. I comença l'entrevista.

A continuació, es demana als voluntaris, que ocupen la cadira calenta, a que parlen al grup des d'aquest personatge. La resta li poden fer tota mena de preguntes. És important que la resta del grup estiga preparat per a fer preguntes pertinents. No cal centrar-se només en els fets, sinó que es pot parlar dels sentiments i fer-ne observacions personals.

4.

RETROACCIÓ

Fase de comentari i valoració de l'activitat realitzada. Proporciona un moment de reflexió crítica per a analitzar tot allò realitzat i apreciar el que hem après. Consisteix en l'essència a verbalitzar les vivències, compartir tant les idees com les emocions i en la presa de consciència dels mitjans utilitzats per a expressar-les.

Per a aquest apartat final, proposem dues activitats, una centrada en l'experiència d'haver assistit a l'espectacle i l'altra en la valoració crítica del mateix per mitjà d'una taula dialògica.

//Les frases incompletes

El professorat prepararà una sèrie de fitxes amb frases incompletes sobre l'experiència d'haver assistit a l'espectacle. Alguns exemples poden ser les frases següents:

- **Durant la representació m'he sentit...**
- En aquest espectacle he après...
- **Allò que més m'ha interessat de l'espectacle ha sigut...**
- El tema de l'espectacle ha sigut...
- **A aquest espectacle li ha faltat...**
- A aquest espectacle li ha sobrat...
- **Amb aquest espectacle he descobert...**
- La interpretació de l'actor i l'actriu ha sigut...
- **L'escenografia m'ha semblat...**
- Els efectes sonors i la música m'han fet sentir...
- **L'adequació de les projeccions al tema de l'obra són...**
- El vestuari...

Procediment:

El professorat amb les fitxes de les frases incompletes formarà una baralla, les meclarà i les deixarà en un muntó al centre, girades cap per a baix. L'alumnat es col·locarà en cercle. Convidarem als participants a que agafen un fitxa, a llegir-la en veu alta i a completar-la de manera espontània. A continuació demanarem l'opinió d'un altre voluntari. I així successivament.

Una altra possibilitat d'ampliació d'aquesta activitat és que quan algú llegeix una fitxa, la resta poden també aportar la seua opinió sobre el contingut de la mateixa. L'activitat acaba quan hem llegit totes les frases incompletes.

//Taula dialògica per valorar l'espectacle

La taula dialògica és una eina de reflexió capaç d'implicar al mateix temps adolescents, dramaturgs i professorat d'una manera innovadora que estimula un diàleg per a trobar un nou punt de vista sobre els espectacles teatrals per a joves.

Amb aquesta activitat es pretén avaluar la qualitat artística i l'impacte emocional que un espectacle d'arts escèniques o visuals produeix en un grup determinat: donar veu a l'alumnat, apoderar-lo i desenvolupar el pensament crític. L'alumnat, en aquesta cas, ocupa el focus d'atenció i se li proporciona un espai per a parlar i ser escoltat.

Procediment:

L'alumnat es col·loca al voltant d'una taula, on s'han disposat galetes, fruita o un altre tipus d'aliment. Hi ha un micròfon que serà utilitzat per l'alumne o alumna que vulga exposar la seua opinió.

En un cercle ampli al voltant de la taula, es col·locaran les persones adultes (docents, artistes, etc.) i alumnat d'altres grups que vulga participar. Les normes a tenir en compte seran les següents:

1. Qui modere la taula ha de ser un adolescent.

2. La persona adulta que vulga intervindre ha de ser cronometrada i se li donarà un màxim de tres minuts per a parlar. Pot continuar per més temps si els adolescents així ho acorden.

3. Ha d'haver-hi coses per menjar damunt la taula.

4. La sala ha d'estar disposada per a semblar-se a una taula de cuina (o tal vegada com un pícnic, per exemple), amb el públic al voltant com si es tractara d'un escenari circular.

5. Els adolescents adopten el rol de les persones adultes i aquestes, en l'audiència, el de l'alumnat. En altres paraules: els adolescents són els experts, i els adults tenen el paper dels estudiants.

6. Si bé és important que el públic s'involucre, la discussió se centra en les opinions dels adolescents, per la qual cosa els adults han de romandre callats i alçar la mà si volen parlar.

7. Les opinions han d'estar recolzades per experiències o exemples concrets.

Per tal de facilitar la tasca de l'adolescent que s'encarregarà de coordinar el diàleg li proporcionarem la fitxa que teniu a continuació.

Preguntes-guia:

I. Impacte. Quina va ser la teua primera reacció davant l'espectacle?

Quines expectatives tenies?

Quins moments van ser els millors? I els més avorrits?

Quines imatges se't van quedar gravades?

II. Posada en escena. Com era visualment l'obra?

De quina manera va ajudar l'escenografia a assenyalar els llocs imaginats?

De quina manera contribueix la il·luminació a la història?

III. Actuació. Com conten la història?

Quins trets concrets van assenyalar l'actor i l'actriu dels personatges que interpreten?

En quina mesura han pogut l'actor i l'actriu transmetre la història?

Han fet servir alguna tècnica especial?

IV. Música i efectes especials. Com han contribuït a la història?

De quina manera contribueixen la música i els efectes especials a la història, al seu estil i a la creació d'ambient?

Has parat atenció a algun efecte en concret?

V. Ritme de la representació. Com va ser contada la història?

Quines parts de la història van ser més o menys interessants?

Com era l'espai escenogràfic? Et sembla adequat per a la història contada? Com l'hagueres fet tu?

VI. Valoració i interpretació personal. Quin significat li dones a l'obra?

Sobre què et va fer pensar l'obra?

Si fores el director/a què faries de manera diferent?

SOBRE L'AUTORA

Paula Llorens. Actriu i Dramaturga. Llicenciada en Filologia Espanyola per la UV, en Art Dramàtic a l'ESAC i en Direcció i Dramatúrgia per la RESAD. Com autora ha estrenat moltíssimes obres i ha col·laborat en altres tantes creacions col·lectives. Com a actriu ha participat en una gran varietat de muntatges a més de les obres de la seua companyia "Cactus teatre". També ha fet d'ajudant de direcció en diferents muntatges.

Escolta en aquest codi QR el podcast que ens ha regalat l'autora per entendre els motius que l'han motivada a escriure aquesta obra i a assumir el paper com a actriu. També pots deixar-li un missatge i seguir-la a les xarxes socials @PaulaLlorens_

SOBRE EL DIRECTOR

Sergio Caballero. Actor i director. Format al Col·legi del Teatre de Barcelona. Com a actor de cinema i televisió, ha intervingut en sèries de reconegut prestigi i en pel·lícules com La mort de Guillem, Coses a fer abans de morir, Asamblea, La madre, entre d'altres. Ha sigut guardonat als Premis AAPV i Tirant i ha rebut nombrosos premis d'interpretació en el món audiovisual i teatral, el més recent el Premi a Millor Actor als Premis de l'Audiovisual Valencià 2020.

Dona una mirada al vídeo del codi QR per entendre els arguments de la seua posada en escena com a director de l'obra, tot tenint en compte que a més és un dels actors protagonistes. Pots també seguir-lo a les xarxes socials i deixar-li un missatge. El nom d'usuari de Sergio Caballero és @caballero_twit

Intèrprets / Sergio Caballero i Paula Llorens
Direcció i posada en escena / Sergio Caballero
Text / Paula Llorens
Espai escènic / Los Reyes del Mambo
Il·luminació / Víctor Antón
Audiovisuals / Sergio Serrano
Espai Sonor / David Alarcón
Direcció tècnica / David Sánchez
Tècnics / Rubén Aranda i David Sánchez
Disseny Gràfic / Joan Santacreu
Assessorament lingüístic / Ramon X. Rosselló
Fotografies / Juan G. Sanz i Estil i Art Fotògrafs
Dossier didàctic / Tomás Motos i Antoni Navarro (Màster en Teatre Aplicat UV)
Producció / Paula Llorens
Producció executiva / Cactus Teatre
Distribució / Teresa de Juan (TDJProducciones)

Si vols compartir amb nosaltres la teua opinió sobre l'obra **#labraçadadelscucs**, ací trobaràs accés als comptes de les xarxes socials de la companyia @cactusteatre. Amunt el teló!!!

